

3. *Приведення системи сертифікації аудиторів в Україні та постійного удосконалення їх професійних знань у відповідність до вимог Міжнародної федерації бухгалтерів і Європейського співтовариства;*

Отже, асоціація з ЄС відкриє українському аудиторському ринку нові можливості для надання послуг не тільки в межах нашої країни. Звичайно, конкурентну боротьбу навряд чи зможуть витримати усі фірми. Втім, у перспективі це покращить як рівень якості послуг та, відповідно, рівень довіри до професії з боку споживачів аудиторських послуг, так і встановить справедливі ціни, що в свою чергу зумовляє необхідність трансформації за-

Metadata, citation and

of Vadym Hetman Kyiv National Economic University

Література

1. Економічна складова угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління// [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files//Projects/2013/EU_Ukraine/Economic_red.pdf

2. Офіційний сайт Аудиторської палати України <http://www.apu.com.ua/>

3. Закон України «Про аудиторську діяльність»: Закон від 22.04.1993 № 3125-ХІІ / Редакція від 12.12.2012, підстава 5461-17 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>

Плаксюк К.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Булкот Г.В., к.е.н.,
доцент кафедри аудиту

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

У процесі управління підприємством значна увага приділяється внутрішньому і незалежному аудиту господарських операцій, в тому числі особливо важливим є аудит розрахункових операцій [1, 2].

Варто зазначити, що на сьогоднішній день у бухгалтерському обліку є дві основні проблеми, пов'язані з розрахунковими операціями: незаконні транзакції, які можуть бути здійснені управліннями та співробітниками і недостатність інформації, що необхідна для належного управління такими операціями.

Тому розглянемо деякі етапи аудиту розрахунків більш конкретно, зокрема — перевірку розрахунків із постачальниками та підрядниками. Метою аудиту є встановлення правильності ведення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за товарно-матеріальними цінностями; доцільність і ефективність різних форм розрахунків.

При перевірці аудитор повинен з'ясувати: чи є договори на поставку матеріально-виробничих запасів (виконання робіт, послуг) і чи правильно вони оформлені. При наявності дебіторської та кредиторської заборгованості необхідно встановити дату виникнення та причину їх утворення, чи є заборгованість, за якою минув термін позовної давності, які приймаються міри до її стягнення. Також слід перевірити відповідність записів аналітичного обліку записам у журналах-ордерах, головній книзі, фінансовій звітності. Окремим аспектом перевірки є правильність обліку авансів, отриманих в іноземній валюті. При надходженні товарно-матеріальних цінностей, на які не отримані розрахункові документи, необхідно перевірити, чи не значаться цінності, що надійшли, як оплачені, але перебувають на шляху або не вивезені зі складів постачальників і чи не значиться вартість цих цінностей як дебіторська заборгованість; чи здійснювалася інвентаризація розрахунків; повноту оприбуткування матеріальних цінностей, адекватність встановлення цін на матеріальні цінності, правильність списання витрат із кредиту розрахунків з дебіторами та кредиторами на собівартість продукції (робіт, послуг); чи пред'являлися штрафні санкції постачальникам при порушенні договірних зобов'язань; правильність відображення в обліку операцій при оплаті векселями. Слід встановити, чи пред'являлися претензії постачальникам і підрядникам у випадку невідповідності цін і тарифів, обумовлених договорами, недотримання умов постачання, невідповідності якості стандартам або технічним умовам.

Типовими помилками в аудиті розрахунків з постачальниками та підрядниками є: відсутність договорів з постачальниками або неправильне їхнє оформлення; знищення справжніх документів; неналежне ведення обліку (неналежна якість аналітичного обліку, формальне проведення інвентаризації розрахунків і інше); неправильне оформлення та пред'явлення претензій по договорах; відображення на рахунках бухгалтерського обліку нереальної дебіторської та кредиторської заборгованості; невідповідність даних у рахунках постачальників обліковим даним; неправильне або неправомірне відображення на рахунках обліку сум ПДВ, виділених у рахунках постачальників; некоректна кореспонденція

рахунків бухгалтерського обліку; підробка документів і створення фіктивних зобов'язань для здійснення необґрунтованих оплат; рахункові помилки при відображенні в обліку розрахунків з поставачальниками та підрядниками; відсутність необхідних реквізитів, що надають документу юридичну чинність; відсутність графіка документообігу; помилки при реєстрації документа, несвоєчасна реєстрація документа в обліковому реєстрі; порушення строку зберігання документації в архіві; знищення первинних документів без акту про виділення документів до знищення; перекриття заборгованості одного контрагента авансами, виданими іншому контрагентові; несвоєчасне списання заборгованості з терміном позовної давності, що закінчився.

Що стосується аудиту розрахунків з покупцями та замовниками, то основною метою контролю є встановлення правильності ведення обліку розрахунків з покупцями та замовниками за реалізовану (відвантажену) продукцію, виконані роботи, зроблені послуги, а також доцільність і ефективність різних форм розрахунків з покупцями та замовниками.

При перевірці розрахунків з покупцями та замовниками аудитор необхідно з'ясувати: чи укладені договори поставки продукції, чи містять вони основні необхідні умови; правильність ведення первинного обліку при відвантаженні продукції, виконанні робіт, наданні послуг покупцям і замовникам; виявляється правильність ведення обліку відвантаженої продукції на рахунках продажів, правильність формування дебіторської та кредиторської заборгованості по розрахунках з покупцями та замовниками, правильність обліку отриманих авансів, правильність документального оформлення операцій з реалізації товарів (надання послуг), інше.

З наведеного можна зробити висновок, що на підприємствах будь-якого розміру, форми власності та підпорядкування обов'язково має бути організований функціональний аудит розрахункових операцій, що має здійснюватися як зовнішніми, так і внутрішніми аудиторами і підвищувати ефективність управління дебіторської та кредиторською заборгованістю на підприємстві, забезпечувати ефективне використання економічних ресурсів підприємства.

Література

1. Аудит Монтгомери / Ф. Л. Дефлиз, Г. Р. Дженик, В. М. О'Рейли, М. Б. Хирш ; пер. с англ. под ред. Я. В. Соколова. — М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997. — 542 с.
2. Робертсон Дж. Аудит / Дж. Робертсон ; пер. с англ. — М. : КРМГ, Аудиторская фирма «Контакт», 1993. — 496 с.